

**STATISTIČKA OBRADA REZULTATA ISTRAŽIVANJA
JAVNOG MNIJENJA O BRANITELJIMA –
SLIKE KREIRANE U MEDIJIMA**

www.esf.hr

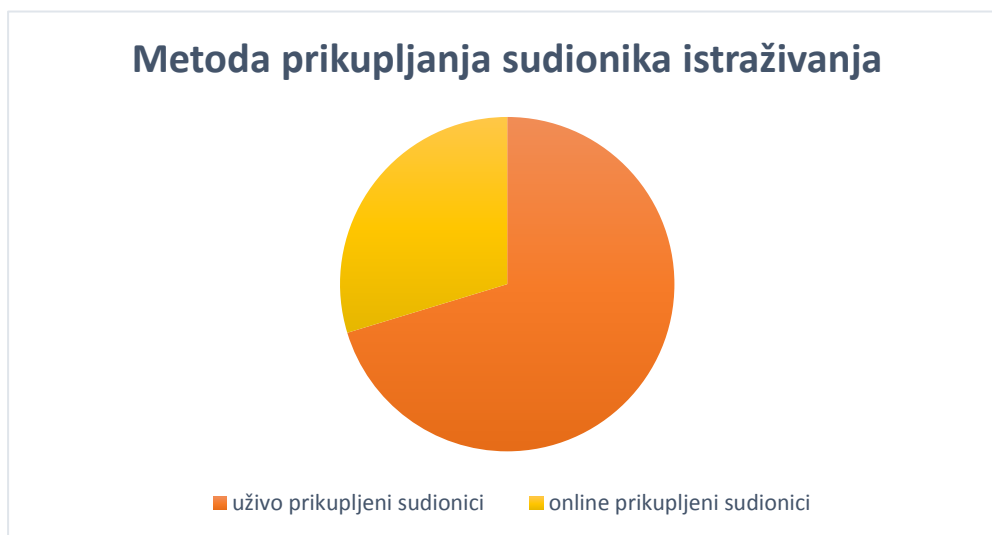

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

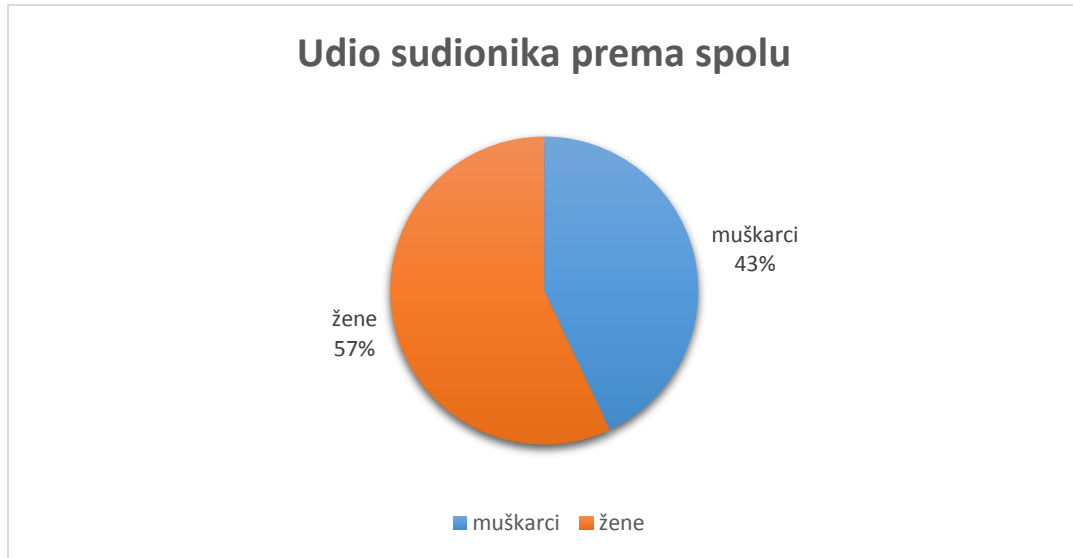
STATISTIČKA OBRADA REZULTATA ISTRAŽIVANJA JAVNOG MNIJENJA O BRANITELJIMA – SLIKE KREIRANE U MEDIJIMA

U sklopu projekta *Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost* sufinanciranom sredstvima iz EU fondova, čiji je nositelj Zbor udruga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP), provedeno je anketno istraživanje u kojem se ispitalo javno mnijenje o hrvatskim braniteljima – slike kreirane kroz medije.

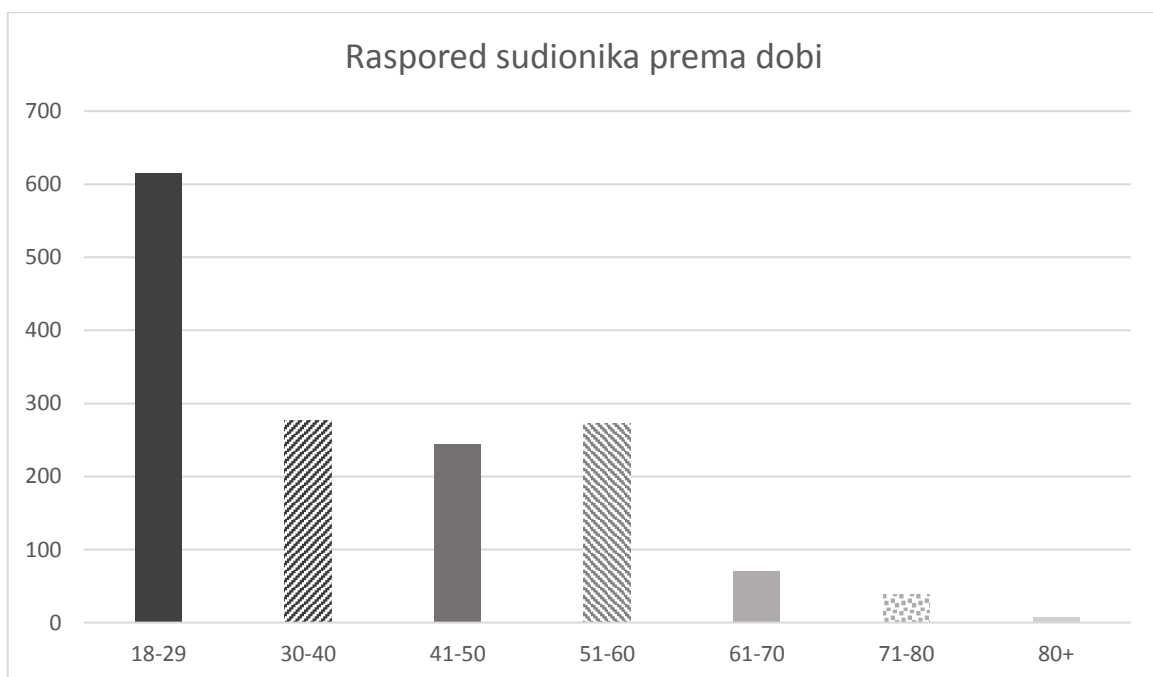
Istraživanje se provodilo na području 6 županija određenih projektom: varaždinska županija, vukovarsko-srijemska županija, grad Zagreb, ličko-senjska županija, zadarska županija i splitsko-dalmatinska županija. Sudjelovanje u istraživanju bilo je u potpunosti dobrovoljno i anonimno, te se provodilo putem *online* platformi i uživo metodom papir-olovka. Sudionici istraživanja prikupljali su se od siječnja 2021. do ožujka 2021. isključivo online zbog postojećih mjera u vezi pandemije koronavirusa, dok su se od ožujka 2021. do srpnja 2021. sudionici prikupljali paralelno uživo i online. Prikupljeno je ukupno 1522 sudionika, od čega je 1070(70,3%) anketa prikupljeno uživo od strane studenata, te 452(29,7%) ankete putem online platformi.

Od ukupnog broja sudionika, većinu uzorka činile su žene (N=867), dok je muškaraca bilo nešto manje u odnosu na žene (N=655).

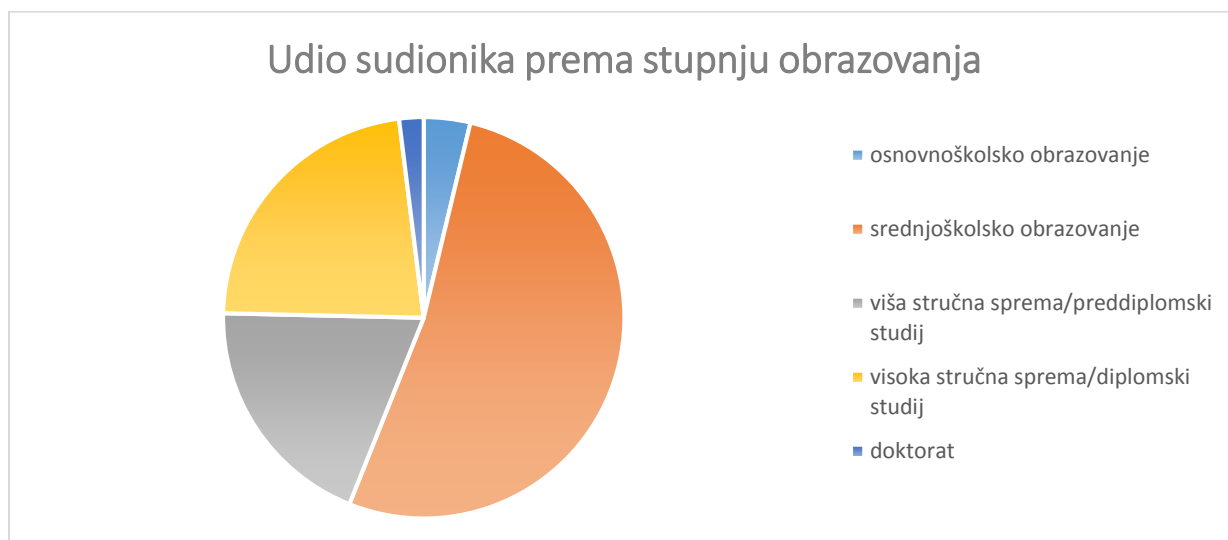
Prema dobnoj strukturi, najveći broj sudionika jesu mladi raspona dobi 18-29 godina, njih 615(40,4%), zatim 276(18,1%) sudionika raspona dobi 30-40 godina, 272(17,9%) sudionika u dobi od 51 do 60 godina, 244(16%) sudionika u dobi od 41 do 50 godina, 70(4,6%) sudionika dobi 61-70 godina, 38(2,5%) sudionika između 71 i 80 godina, te 7(0,5%) sudionika starijih od 80 godina.

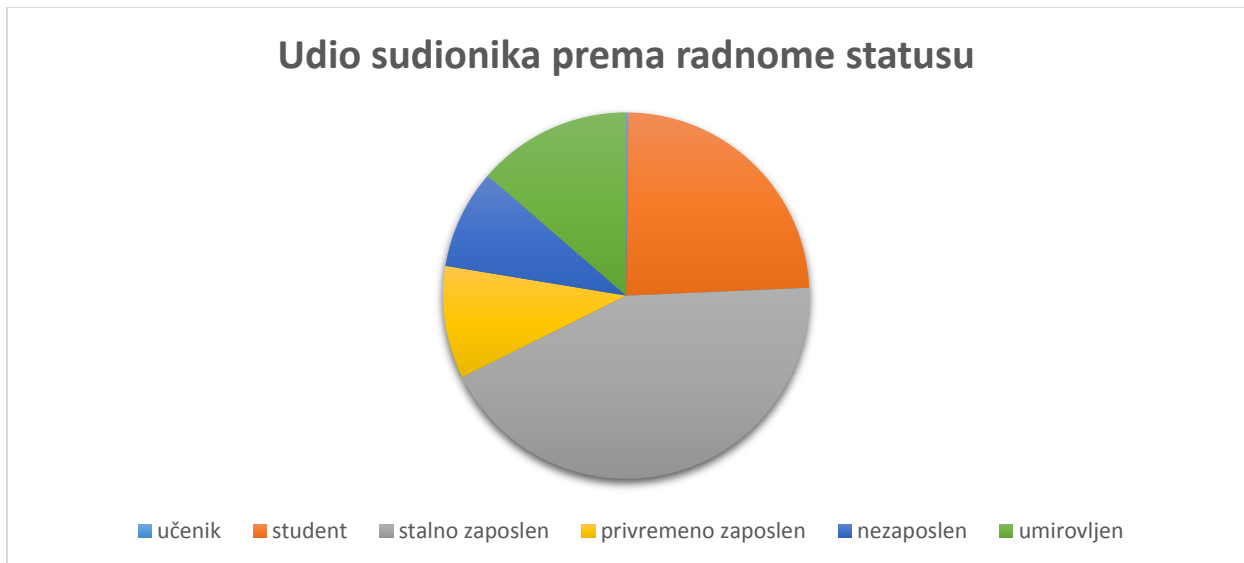
Što se tiče geografske pokrivenosti, u svih 6 županija relevantnih za ovaj projekt prikupljen je podjednak broj sudionika.

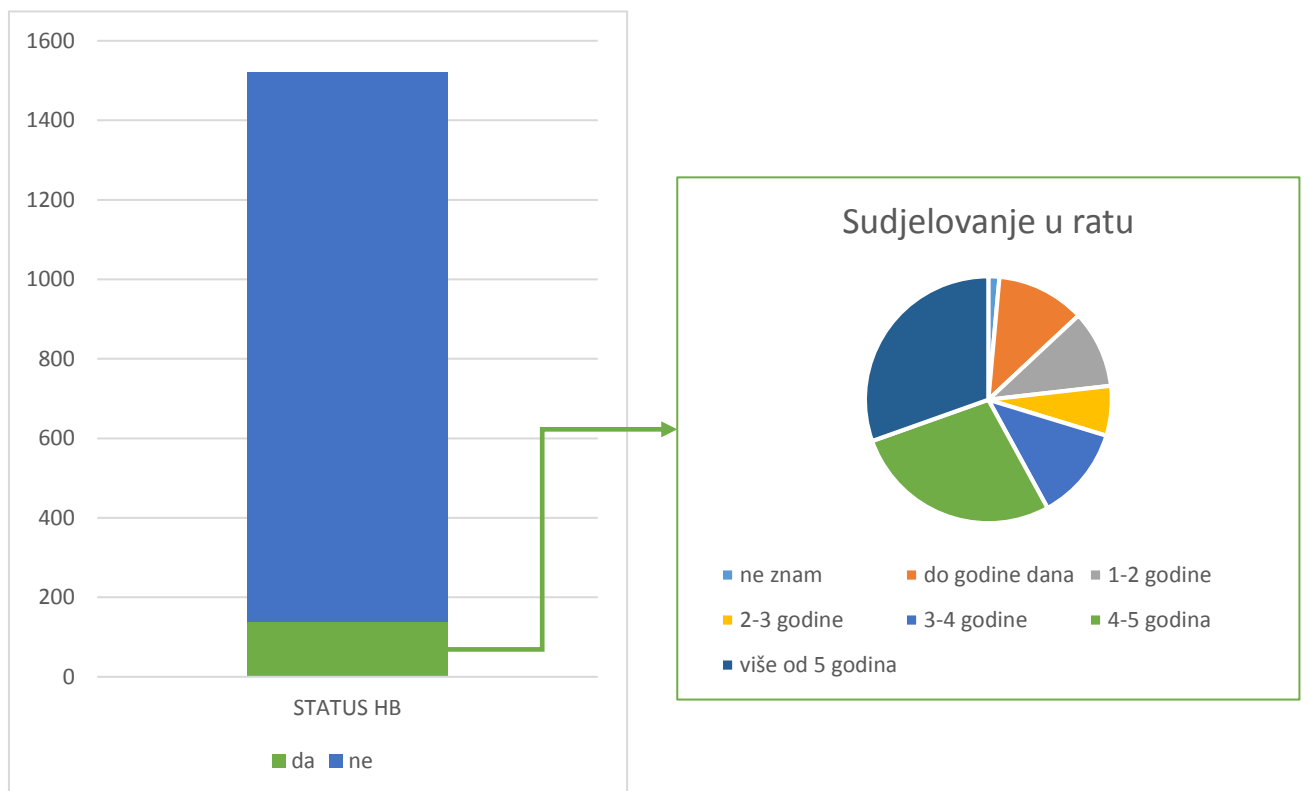
Prema stupnju obrazovanja sudionika, prevladavaju sudionici sa srednjoškolskim obrazovanjem (52,3%) što je i uobičajen trend kod anketnih istraživanja.

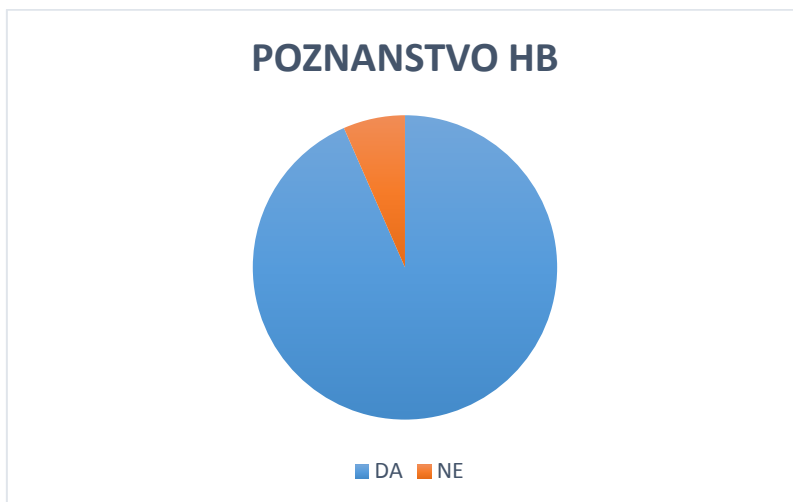
Prema radnome statusu, najviše sudionika je zaposleno, što na određeno, što na neodređeno. Također, u uzorku je prisutan veliki broj studenata što je i očekivano s obzirom na dobnu strukturu.

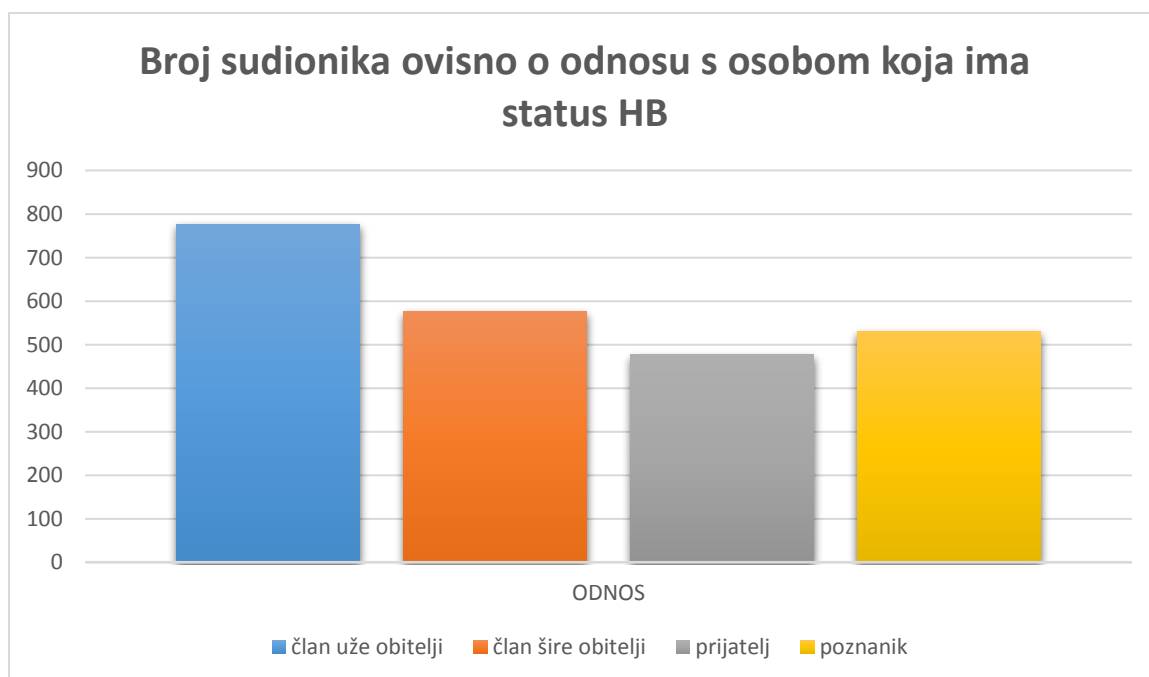
Od ukupnih 1522 sudionika istraživanja, njih 1383(90,9%) nema status hrvatskog branitelja, dok njih 139(9,1%) ima status hrvatskog branitelja. Od onih sudionika koji imaju status HB, najviše njih sudjelovalo je u ratu 4 godine i dulje.

Od ukupnog broja sudionika, njih čak 93,4% poznaje nekoga tko ima status hrvatskog branitelja, dok njih samo 6,6% navodi da ne poznaju nikoga sa statusom hrvatskog branitelja.

Gledajući odnose sudionika s hrvatskim braniteljima koje poznaju, najviše sudionika (N=777) navodi da im je osoba sa statusom HB član uže obitelji (otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga). 576 sudionika navodi da je im je osoba sa statusom HB član šire obitelji (stric/strina, tetka/tetak, ujak/ujna, bratić/sestrična, baka/djed, unuk/unuka i ostali rođaci), 477 sudionika imaju prijatelja sa statusom HB, dok njih 529 navodi da su im osobe sa statusom HB poznanici.

U istraživanju je korištena Skala za mjerenje stavova prema hrvatskim braniteljima te je dobiveno da sudionici istraživanja imaju pozitivne stavove prema hrvatskim braniteljima.

	Ukupni stav prema HB	F1: Percepcija društvenog statusa HB	F2: Percepcija osobina i postignuća HB
N	1522	1522	1522
M	4,01	3,71	4,26
SD	0,85	1,01	0,81
raspon	1-5	1-5	1-5
Cronbach α	.87	.88	.78

Testiranjem razlika između sudionika koji imaju status HB i onih koji nemaju dobiveno je da hrvatski branitelji imaju pozitivnije stavove od sudionika koji nemaju status hrvatskih branitelja. Međutim, ovakvi rezultati mogu biti rezultat nejednakih omjera sudionika koji imaju i koji nemaju status hrvatskog branitelja.

	Status HB	deskriptivni podaci			t-test		
		N	M	SD	t	df	p
Stav prema hrvatskim braniteljima	da	139	4,4	0,70	5,62	1520	<.01
	ne	1383	4,0	0,85			

Također, oni sudionici koji poznaju nekoga sa statusom hrvatskog branitelja imaju pozitivnije stavove prema hrvatskim braniteljima od onih koji ne poznaju hrvatske branitelje. Međutim, budući da omjer sudionika koji poznaju i ne poznaju hrvatske branitelje nije jednak, ovakvi rezultati mogu biti rezultat nejednakih omjera sudionika.

	Poznanstvo	deskriptivni podaci			t-test		
		N	M	SD	t	df	p
Stav prema hrvatskim braniteljima	da	1422	4,04	0,84	5,73	1520	<.01
	ne	100	3,55	0,78			

Nadalje, mediji se često koriste kao izvor informacija o društvenim i političkim aktualnostima. U ovome istraživanju dobiveno je da 30,1% sudionika povremeno koristi medije kao izvor informacija, 27,5% često prati medije te 23,3% svakodnevno. Najmanje je onih koji rijetko (16%) ili nikada (3,1%) ne koriste medije kao izvor informacija.

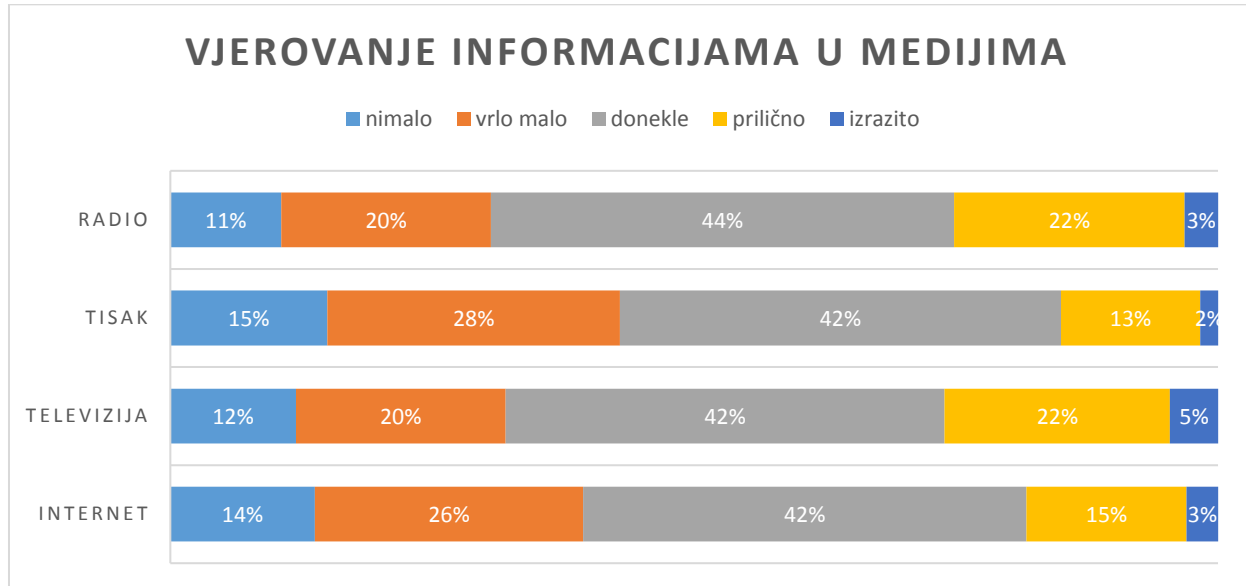

Informacije prisutne u medijima sudionici najčešće prate putem televizije i interneta, a nešto manje putem radija i tiska.

Što se tiče vjerovanja informacijama prisutnima u medijima, dobiveno je da sudionici istraživanja nisu pretjerano skloni uzimanju informacija iz medija „zdravo za gotovo“, već da

tim informacijama vjeruju samo u određenoj mjeri. Takav trend prisutan je u svim medijima, od televizije, interneta pa sve do informacija dobivenih putem radija.

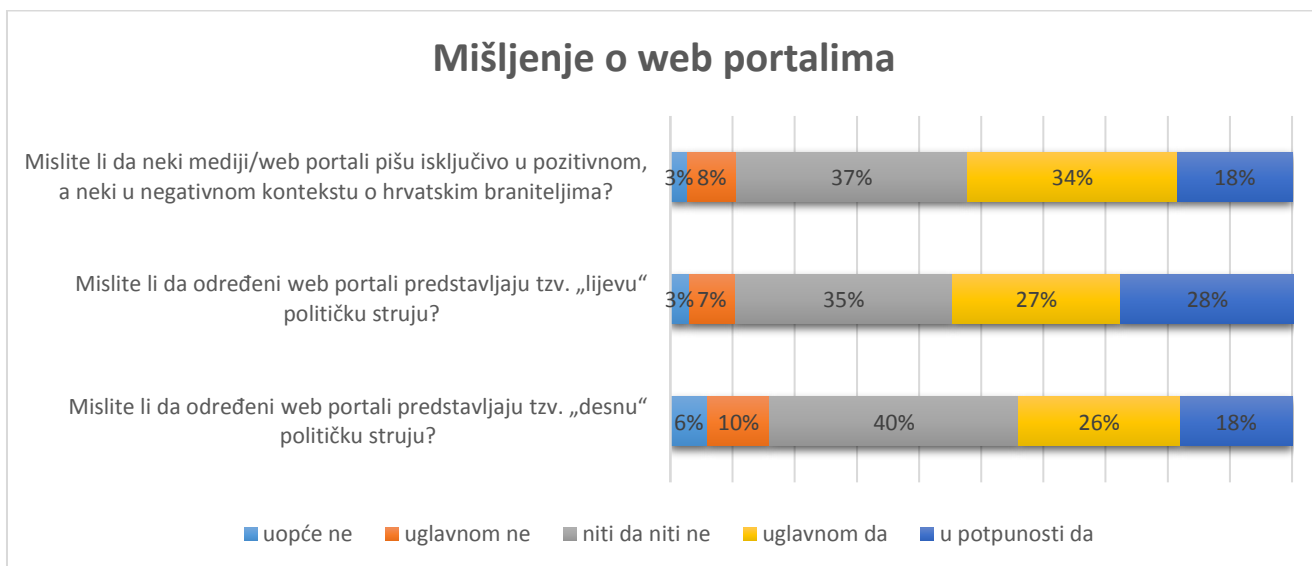
Sudionici ovog istraživanja uglavnom se slažu s tezom da mediji imaju utjecaj na percepciju ljudi o hrvatskim braniteljima. Ipak, navode kako oni sami ne donose zaključke o hrvatskim braniteljima na osnovu informacija koje dobiju putem medija. Ovakvi rezultati mogu biti rezultat poznanstava hrvatskih branitelja na temelju kojih, pretpostavlja se, sudionici donose zaključke o hrvatskim braniteljima.

teza	N	M	SD	RASPON
<i>Mediji imaju utjecaj na percepciju drugih ljudi o hrvatskim braniteljima.</i>	1522	4,0	0,83	1-5
<i>Donosim zaključke o braniteljima na osnovu informacija koje dobijete putem medija.</i>	1522	2,4	1,09	1-5

Gledajući na informacije o hrvatskim braniteljima koje su prisutne u medijima, većina sudionika smatra da mediji imaju negativan utjecaj na percepciju javnosti o hrvatskim braniteljima, dok ih najmanje smatra da informacije o hrvatskim braniteljima u medijima imaju pozitivan utjecaj na percepciju javnosti o braniteljima.

Nadalje, većina sudionika uglavnom ili u potpunosti smatra da neki mediji/web portali pišu isključivo u pozitivnom, a neki u negativnom kontekstu o hrvatskim braniteljima, kao i da određeni web portali predstavljaju tzv. „lijevu“ političku struju, ali i (u nešto manjoj mjeri) tzv. „desnu“ političku struju.

U nastavku su nabrojani web portali koje su sudionici navodili kao one koji predstavljaju tzv. „lijevu“ političku struju i tzv. „desnu“ političku struju. Iz tablice je vidljivo da su neki web portali navedeni u oba stupca.

mediji koji predstavljaju tzv. „lijevu“ političku struju	mediji koji predstavljaju tzv. „desnu“ političku struju
Indeks.hr	Dnevno.hr
Jutarnji.hr	Narod.hr
24 sata.hr	Kamenjar.com
RTL	Hrvatski tjednik
Slobodna Dalmacija	Večernji.hr
Telegram.hr	Bitno.net
Večernji.hr	Hrvatsko slovo
Net.hr	Z1
Nova TV	Dalmatinski portal
	Braniteljski portal
	Nacional.hr

Konačno, 40% sudionika smatra da slika o hrvatskim braniteljima kreirana kroz medije nije realna, dok podjednak broj nema izraženo mišljenje o ovoj tezi. Ipak, u usporedbi s onima koji smatraju da slika kreirana kroz medije nije realna, postotak ljudi koji smatraju da jest realna zanemariv je.

PRILOG 1. *Upitnik za anketno istraživanje u kojem se ispitalo javno mnijenje o hrvatskim braniteljima – slike kreirane kroz medije.*

ANKETNO ISTRAŽIVANJE

Poštovani,

ovim putem pozivamo Vas na sudjelovanje u anketnom istraživanju koje provodi Zbor udruga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP) u sklopu projekta *Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost* sufinanciran sredstvima iz EU fondova.

Ispunjavanje upitnika traje oko 20 minuta, a sudjelovanje u upitniku je u potpunosti dobrovoljno i anonimno što znači da anketu ne potpisujete i da se Vaši odgovori neće moći povezati s Vama. Podaci dobiveni u ovom istraživanju neće se koristiti izvan ovog istraživačkog projekta, te će bit će analizirani na grupnoj, a ne individualnoj razini. U ovoj anketi nema točnih i netočnih odgovora te u bilo kojem trenutku možete odustati od daljnjeg istraživanja.

U slučaju bilo kakvih pitanja ili pritužbi na istraživački postupak ili ako Vas zanima povratna informacija o rezultatima i glavnim nalazima, slobodno se obratite na e-mail zuvhgp.projekt@gmail.com

Zahvaljujem se na Vašem pristanku za sudjelovanje u ovom istraživanju i na vremenu kojeg ste odlučili izdvojiti za ispunjavanje ove ankete!

Pred Vama se nalazi nekoliko pitanja o Vama, a Vaš je zadatak zaokružiti odgovor koji se odnosi na Vas.

1. Spol: 1. Muški   2. Ženski

2. Dob:

- 1) 18-29
- 2) 30-40
- 3) 41-50
- 4) 51-60
- 5) 61-70
- 6) 71-80
- 7) 80+

3. U kojoj županiji je Vaše mjesto prebivališta?

- 1) Varaždinska županija
- 2) Vukovarsko-srijemska županija
- 3) Grad Zagreb
- 4) Ličko-senjska županija
- 5) Zadarska županija
- 6) Splitsko-dalmatinska županija
- 7) Ostalo: _____

4. Koju ste školu završili? Molimo Vas da zaokružite najviši postignuti stupanj obrazovanja.

1. Osnovna škola ili manje
2. Dvogodišnja ili trogodišnja srednja škola (KV ili VKV)
3. Četverogodišnja srednja škola
4. Viša škola/preddiplomski studij
5. Visoka škola/diplomski studij
6. Doktorat

5. Koji je Vaš trenutni status zaposlenja?

1. Student
2. Stalno zaposlen/a
3. Privremeno zaposlen/a
4. Nezaposlen/a
5. Umirovljenik/umirovljenica bez trenutne radne aktivnosti

6. Umirovljenik/umirovljenica uz povremene poslove

7. Ostalo _____

6. Imate li status hrvatskog branitelja?

1. DA   2. NE

7. Ako imate, koliko dugo ste sudjelovali u Domovinskom ratu?

1. Ne znam   2. Do 6 mjeseci   3. 6 - 12 mjeseci   4. 1 - 2 godine
5. 2 - 3 godine   6. 3 - 4 godine   7. 4 - 5 godina   8. Više od 5 god

8. Poznajete li nekoga tko ima status hrvatskog branitelja?

1. DA   2. NE

9. Ako da, u kakvom ste odnosu vi i osobe sa statusom hrvatskog branitelja koje poznajete? Ta osoba Vam je: (moguće zaokružiti više odgovora)

- 1) član uže obitelji (otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga)
2) član šire obitelji (stric/strina, tetka/tetak, ujak/ujna, bratić/sestrična, baka/djed, unuk/unuka i ostali rođaci)
3) prijatelj
4) poznanik
5) Ostalo: _____

**JAVNO MNIJENJE HRVATSKE O BRANITELJIMA – SKALA STAVOVA O
BRANITELJIMA**

Molimo Vas da pažljivo pročitate sljedeće tvrdnje koje izražavaju različita mišljenja o hrvatskim braniteljima. Uz svaku tvrdnju navedena je ljestvica s pet stupnjeva na kojoj trebate označiti koliko se Vi osobno slažete s pojedinom tvrdnjom na način da zaokružite samo jedan od pet predloženih brojeva koji najbolje odražava Vaše mišljenje o hrvatskim braniteljima. Nema dobrih ili loših, točnih ili netočnih odgovora. Važno nam je dobiti podatak o Vašem osobnom mišljenju o hrvatskim braniteljima stoga Vas molimo da budete iskreni prilikom odgovaranja.

1 = UOPĆE SE NE SLAŽEM

2 = NE SLAŽEM SE

3 = NITI SE SLAŽEM NITI SE NE SLAŽEM

4 = SLAŽEM SE

5 = POTPUNO SE SLAŽEM

1. Hrvatski su branitelji obični ljudi koji su časno obavili svoju obvezu obrane zemlje.	1	2	3	4	5
2. Zahvaljujući njima imamo svoju državu.	1	2	3	4	5
3. Oni zaslužuju naše poštovanje i zahvalnost.	1	2	3	4	5
4. Danas se zanemaruju njihove potrebe.	1	2	3	4	5
5. Nezaposleni branitelji trebaju imati prednost kod zapošljavanja.	1	2	3	4	5
6. Te se ljude danas premalo cijeni.	1	2	3	4	5
7. Borili su se za dobro svih nas.	1	2	3	4	5
8. Kada govorimo o njima mislimo na hrabre i odlučne ljude.	1	2	3	4	5
9. Država bi trebala posebno brinuti o njima i njihovim obiteljima.	1	2	3	4	5
10. Hrvatski bi branitelji trebali imati veći ugled u društvu.	1	2	3	4	5
11. Opravdano su nezadovoljni.	1	2	3	4	5
12. Zadužili su nas svojim hrabrim djelima u obrani Domovine.	1	2	3	4	5
13. Premalo se u javnim glasilima govori o njihovim problemima.	1	2	3	4	5
14. Pošteni su to i odani ljudi u koje se može imati povjerenja.	1	2	3	4	5
15. Oni zaslužuju imati različite povlastice.	1	2	3	4	5
16. Na najbolji su način pokazali kako se treba voljeti svoju zemlju.	1	2	3	4	5
17. Ne bismo nikada smjeli zaboraviti njihovu žrtvu.	1	2	3	4	5
18. Oni najčešće trebaju samo naš znak pažnje i uvažavanja.	1	2	3	4	5
19. Trebamo biti ponosni da su takvi ljudi među nama.	1	2	3	4	5
20. Hrvatski branitelji zaslužuju veću brigu čitavog društva.	1	2	3	4	5

10. Koliko često pratite medije za informiranje o društvenim i političkim aktualnostima (vijesti, tematske emisije)?

NIKAD	RIJETKO	POVREMENO	ČESTO	SVAKODNEVNO
1	2	3	4	5

11. Putem kojeg medija najčešće pratite te informacije? (moguće zaokružiti više odgovora)

1. Televizija
2. Radio
3. Tisak
4. Internet
5. Ostalo: _____

12. Koliko vjerujete pojedinim medijima?

		nimalo	vrlo malo	donekle	prilično	izrazito
1	televiziji	1	2	3	4	5
2	radiju	1	2	3	4	5
3	tisku	1	2	3	4	5
4	internetu	1	2	3	4	5

13. Mislite li da mediji imaju utjecaj na percepciju drugih ljudi o hrvatskim braniteljima?

Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem
1	2	3	4	5

14. Smatrate li da Vi donosite zaključke o braniteljima na osnovu informacija koje dobijete putem medija?

Uopće ne	Uglavnom ne	Niti da niti ne	Uglavnom da	U potpunosti da
1	2	3	4	5

15. Kakav utjecaj imaju informacije prisutne u medijima na percepciju javnosti o hrvatskim braniteljima?

1. POZITIVAN
2. NEGATIVAN
3. NEUTRALAN

16. Je li po Vašem mišljenju neki mediji/web portali pišu isključivo u pozitivnom, a neki u negativnom kontekstu o hrvatskim braniteljima?

Uopće ne	Uglavnom ne	Niti da niti ne	Uglavnom da	U potpunosti da
1	2	3	4	5

17. Mislite li da određeni web portali predstavljaju tzv. „lijevu“ političku struju?

Uopće se ne slažem 1	Ne slažem se 2	Niti se slažem niti ne slažem 3	Slažem se 4	U potpunosti se slažem 5
-------------------------	-------------------	------------------------------------	----------------	-----------------------------

18. Ako se slažete, koji su to web portali po Vašem mišljenju?

_____

19. Mislite li da određeni web portali predstavljaju tzv. „desnu“ političku struju?

Uopće se ne slažem 1	Ne slažem se 2	Niti se slažem niti ne slažem 3	Slažem se 4	U potpunosti se slažem 5
-------------------------	-------------------	------------------------------------	----------------	-----------------------------

20. Ako se slažete, koji su to web portali po Vašem mišljenju?

_____

21. Koje web portale Vi najčešće čitate/pratite?

- 1) večernji.hr
- 2) jutarnji.hr
- 3) index.hr
- 4) 24sata.hr
- 5) dnevno.hr
- 6) telegram.hr
- 7) slobodnadalmacija.hr
- 8) Ostalo: _____

22. Smatrate li da je slika o hrvatskim braniteljima kreirana kroz medije realna?

Uopće se ne slažem 1	Ne slažem se 2	Niti se slažem niti ne slažem 3	Slažem se 4	U potpunosti se slažem 5
-------------------------	-------------------	------------------------------------	----------------	-----------------------------